

NADAT DE 'DROOGLEG-
GING', HET VERBOD OP
ALCOHOL, IN DE VS WAS
OPGEHEVEN KONDEN
WEER LITERS CHAMPAG-
NE DE GROTE OVESTEEK
MAKEN (1933)

DROOGLEGGEN OF NATPLENZEN? HOEVEEL WIJ DRINKEN, BEPAALT DE STAAT

OM DE DRANKZUCHT VAN DE BURGER TE BETEUGELLEN, ZIJN BELASTINGEN EN HEFFINGEN OP ALCOHOL INGEVOERD. OOK MET ANDERE MAATREGELEN KUNNEN OVERHEDEN WERELDWIJD MIN OF MEER STUREN WELKE WIJN WIJ OPSLOKKEN.

TEKST RENÉE SALOME | BEELD GETTY IMAGES

In Nederland betalen importeurs van wijnen invoerrechten, accijns en BTW. Deze worden uiteraard doorberekend in de prijs van de fles die bij jou op de eettafel belandt. Komt de wijn van buiten de landen van de Europese Unie, dan worden alledrie belastingen erop losgelaten. Voor wijnen die binnen de EU zijn geproduceerd hoeven geen invoerrechten betaald te worden, maar wel BTW en accijns.

Accijns is een verbruiksbelasting. Die heeft als doel de consumptie van een product te ontmoedigen en is daarom niet gebaseerd op de waarde maar op de gebruikte hoeveelheid. Als je alcohol, tabak en benzine (de producten waarover accijns moet worden betaald) maar duur genoeg maakt, halen mensen het wel uit hun hoofd om het aan te schaffen. Toch? Nee dus, weet jij als wijnliefhebber maar al te goed. En de staat ook, want de wijnaccijns alleen al levert de staatskas een waar kapitaal op: 273 miljoen euro in 2012!

ZELF ONGESTRAFT INVOEREN

Hoe zit het nu als je na een heerlijke vakantie in de Dordogne wat kistjes wijn op de achterbank stapelt om thuis nog te kunnen nagenieten? Vanuit EU-landen mag je voor eigen gebruik maximaal 90 liter wijn meenemen plus maximaal 20 liter versterkte wijn als sherry en port zonder accijns te hoeven betalen. Iets lekkers meenemen uit Californië of Chili wordt aanmerkelijk hoger aangeslagen: je mag maximaal 4 liter niet-mousserende wijn plus 2 liter mousserende óf versterkte wijn belastingvrij invoeren van buiten Europa.

EU TARIEVEN ACCIJNS EN BTW

Accijns per liter:

	Stille wijn (per liter)	Mousserende wijn (per liter)	Btw-tarief
NEDERLAND	€ 0,35 <8,5% alc. € 0,71 >8,5%	€ 0,46 <8,5% € 2,41 >8,5%	21%
ZWEDEN	€ 2,59	€ 3,32	25%
DUITSLAND	€ 0	€ 1,36	19%
FRANKRIJK	€ 0,03	€ 0,08	19,6%
ITALIË	€ 0	€ 0	20%
VERENIGD KONINKRIJK	€ 2,70	€ 3,32	20%

BRON: PRODUCTSCHAP WIJN

Anno 2012 zijn er nog steeds 'dry counties', waar diep religieuze groeperingen de dienst uitmaken

AL CAPONE

Laten we eens naar het buitenland kijken. Ook hier werd en wordt alcoholconsumptie vaak ontmoedigd. Zo werd in 1920 in de Verenigde Staten een algeheel verbod uitgevaardigd op de verkoop, productie en distributie van alcohol. Dat zou de gezondheid en moraal van het volk goed doen. Wat gebeurde is bekend. Er werd volop illegaal gestookt en gesmokkeld. Criminele organisaties zoals die van Al Capone groeiden gestaag. Een van zijn wapenfeiten was het stelen van industriële alcohol om er iets drinkbaars van te maken. De Amerikaanse regering verordonneerde vervolgens de fabrikanten hiervan om gif aan hun product toe te voegen. Kerosine, methanol en formaldehyde, het ging vele alcoholminnende kelen in en veroorzaakte duizenden, zo niet tienduizenden doden. President Roosevelt verklaarde de drooglegging mislukt (de schatkist was trouwens ook leeg) en in 1933 was de opheffing van het alcoholverbod een feit.

TWEE UITERSTEN

Anno 2012 is bier of wijn kopen redelijk goed te doen in de Verenigde Staten, hoewel er nog steeds *dry counties* te vinden zijn; gebieden waar geen alcohol mag worden verkocht. Ze zijn er vooral in het zuiden, waar diep religieuze groeperingen de dienst uitmaken. Die spanning tussen alcohol en religie zie je veel vaker. In landen waar de islamitische wet is ingevoerd, Saudi-Arabië bijvoorbeeld, is vaak een volledige ban op alcohol. Ongehoorzaam geweest? Reken dan maar op flink wat zweepslagen. Het andere uiterste is een volkomen vrije wijnmarkt. In Hongkong vraagt de overheid geen cent voor de import of export van wijn. Zelfs geen BTW. Met het gastvrije *'The door is open'* weten de autoriteiten enorme hoeveelheden door hun poorten te sluizen. Ook zijn er voor wijnimport geen

TIP: VERSTOP JE FLES IN EEN BRUIN PAPIEREN ZAKJE

FLICKR - ELL BROWN

'SYSTEMBOLAGET' IS BETUTTELEND VOOR BURGERS EN NIET VRIJ VAN CORRUPTIE

FLICKR - SIFRID LUNDBERG

In de Zweedse staatswinkels moet je twintig jaar zijn

BUBBELTAKS

De ongelijke belasting op mousserende wijn – waarvoor bijna drie keer zoveel accijns moet worden betaald als voor stille wijnen! – is wijnjournalist Hubrecht Duijker al jaren een doorn in het oog.

'De oneerlijke belasting op bubbels komt voort uit een protectionistische maatregel. Eind 19e eeuw werden wijnen die niet in Nederland werden gebotteld met accijns belast. De enige wijn die altijd op fles arriveerde was champagne, die moet immers meteen worden gebotteld. In de jaren dertig van de 20e eeuw kwam er een belasting op luxegoederen. Champagne, dat werd beschouwd als luxegoed, was toen de enige mousserende wijn. Dat is nu niet meer zo: met de opkomst van cava, sekt, crémant en andere bubbels is er geen sprake meer van een luxeproduct. De afgelopen jaren zijn er, zeker met de populariteit van prosecco, 300.000 gebruikers van mousserende wijnen bijgekomen. De accijns op champagne is een discriminerende belasting geworden. De consument wordt gestraft voor het drinken van bubbels.'

Hubrecht besloot dat er iets moest gebeuren en protesteerde via zijn website. Het resultaat was dat vele bubbelliefhebbers een petitie tekenden, die de weg naar de Tweede Kamer vond. Niet lang daarna werd een officieel bericht uitgevaardigd: de bubbeltaks zou worden gelijkgetrokken met de accijns op stille wijn, die overigens zou stijgen. Dat was in februari dit jaar. In juni werd de toezegging plotseling weer ingetrokken; het geld zou worden besteed aan de tijdelijke verlaging van de overdrachtsbelasting op huizen. De accijnsverhoging op stille wijnen gaat wel door.

Is Hubrecht al moegestreden?

'De Nederlandse Vereniging van Wijnhandelaars zit er nu bovenop, maar ik blijf zelf het vuurtje wel aanwakkeren, zo niet stoken.'

Hubrecht houdt je graag op de hoogte via zijn website: WWW.HUBRECHTDUIJKER.COM.

bepalingen op het gebied van vergunningen of certificaten. Het legt de Hongkongers geen windeieren: vanaf de invoering van de vrije wijnhandel in 2008 is de omzet explosief gestegen tot ruim een miljard Amerikaanse dollars over 2011.

STAATSMONOPOLIE

Een andere vorm van overheidsbemoeienis vind je in Scandinavië. De grootste koper van wijn en sterke drank ter wereld is de Zweedse regering. Die heeft het monopolie op de verkoop ervan via 'Systembolaget'. In 418 staatswinkels en 500 agenturen door heel Zweden wordt die verkoop sterk aan banden gelegd. Het doel: alcoholgerelateerde problemen minimaliseren. En dat doet de Zweedse staat al sinds 1850 (!) op deze manier. Volgens het huidige model worden alle producten in de staatswinkels per stuk verkocht (daarom is de bag-in-box zo succesvol in Zweden: meer dan de helft van alle verkochte wijn komt uit een zoveel-liter-doo!). Reclamestunts zijn uit den boze, en de minimumleeftijd om een winkel van Systembolaget binnen te wandelen is 20 jaar. Verkopers mogen je een fles drank weigeren als je aangeschoten bent of als ze vermoeden dat je deze weer doorverkoopt.

Natuurlijk is er ook kritiek op dit systeem, dat ook in Finland, IJsland, Noorwegen en Canada bestaat. De staat bepaalt immers welke wijnen je in het land kunt kopen. Ze zijn ook niet bepaald goedkoop; in Zweden wordt € 2,59 accijns per liter stille wijn geheven, en € 3,32 per liter bubbels. Daarbovenop komt nog 20% BTW.

Bovendien is het alcoholgebruik in Zweden niet minder dan dat in andere Europese landen gebleken, en rijden veel mensen gemakkelijk naar de grens met Denemarken en Duitsland voor goedkopere wijnen. Ook is Systembolaget niet vrij van corruptie. Er zijn in de afgelopen jaren al tientallen managers veroordeeld voor het aannemen van steekpenningen van leveranciers. ■